

Suomi ja EU (kpl 13)

KUUSANKOSKEN LUKIO/PARKKONEN

A solid green horizontal bar at the bottom of the slide.

1970-luvulla EEC:tä eli talous- ja rahaliittoa vastustettiin vasemmiston mielenosoituksissa

Katsotaan videoita EU:n vastaisista mielenosoituksista Suomessa

---

SUOMEN LIITTYMINEN

Jäsenyysneuvottelujen käydessä kiivaimmillaan alkuvuodesta 1994 lähettivät maanviljelijät unionille omat kylmät terveisensä.

Parintuhannen viljelijän joukko osoitti näytävästi mieltään EU-lähetystön edustalla Helsingin Pohjois-Espalla. EU-lippu kiskottiin salosta ja tonnilasteittain lunta kaadettiin Espalle.

<https://yle.fi/aihe/artikkeli/2009/05/28/euta-vastustettiin-1990-luvulla-haloin-ja-palavin-heinapaalein>

Tie unioniin

YYA-Suomesta EU-Suomeksi:

NL hajosi 1991

- YYA-sopimus purkautui 1992.

Suomen hakemus EU-jäseneksi 1992

- Jäsenyysneuvottelut 1993-1994

1994 neuvoa-antava kansanäänestys

- 57% (puolesta) - 43% (vastaan) -> eduskunnan päätös liittymisestä

1.1.1995 EU-jäsenyys

- Suomi, Ruotsi, Itävalta liittyivät yhdessä.

2002 Suomi liittyi euroalueeseen (EMU)

MIKSI EU- JÄSENYYYTTÄ KANNATETTIIN 1990-LUVUN ALUSSA? MIKSI VASTUSTETTIIN?

LISTAA PUOLESTA – VASTAAN
NÄKEMYKSIÄ

EU-jäsenyys perusteluja?

PUOLESTA

Taloudelliset syyt.

Yritysten kilpailukyky paranee.

Sisämarkkinahyödyt.

Ollaan mukana ”päättävissä pöydissä”.

Turvallisuuspoliittiset näkökulmat.

”Oikea viiteryhmä”, kuulutaan länteen.

VASTAAN

Maatalousyrittäjien huoli toimeentulosta.

Kansallisen itsenäisyyden/itseäänmäärittämisoikeuden menetys.

Puolueettomuuspolitiikan menettäminen.

Eurobarometri: EU:n kannatus vankkaa sodan jatkuessa Euroopassa

Lehdistötiedote - 22-06-2022 - 10:00

- 75 prosenttia suomalaisista ja 65 prosenttia kaikista eurooppalaisista pitää kotimaansa EU-jäsenyyttä hyvänä asiana
- Jopa 89 % suomalaisista (80 % eurooppalaisista) tukee EU:n taloudellisia sanktioita Venäjää vastaan
- Neljä viidestä suomalaisesta on sitä mieltä, että vapauden ja demokratian puolustaminen on ensisijaisen tärkeää
- 58 % suomalaisista ja 61 % eurooppalaisista ei usko elämänsä pysyvän ennallaan sodasta huolimatta
- Vain 3 prosentilla suomalaisista ja 10 prosentilla kaikista eurooppalaisista on myönteinen kuva Venäjästä

Lähde: <https://www.europarl.europa.eu/news/fi/press-room/20220616IPR33222/eurobarometri-eu-n-kannatus-vankkaa-sodan-jatkuessa-euroopassa>

Lähde: <https://www.eva.fi/blog/2022/05/09/eu-jasenyuden-kannatus-korkeammalla-kuin-koskaan-enemmisto-suomalaisista-ottaisi-ukrainan-eu-jaseneksi/>

Lue EVA:n blogi, jonka löydät googlaamalla (ks.vinkkisanat yllä)

Tehtävä: miten suomalaisten suhtautuminen EU-jäsenyyteen on muuttunut 1995-2022

Suomen hallitukset ja EU-politiikka:

1. Lipponen I (1995-1999) ja II (1999-2003) (SDP)

- Pyrkimys ytimiin (EMU, Schengen)
- 1999 puheenjohtajuus

2. Vanhanen I (2003-2007) ja II (2007-2010) (KESK)

- Varovaisuus, ei yhtä aktiivisuutta
- Suomella hyvä maine, joka täyttää velvoitteet.

3. Katainen (2011-2014) ja Stubb (2014-2015) (KOK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta: vakausvaatimukset, Schengenin laajentumisen estäminen (Bulgaria, Romania)

4. Sipilä (2016-2019) (KESK)

- Kriittisyys ja suoranainen vastarinta jatkuivat
- Suomi edelleen maineeltaan luotettava maa

5. Rinne (2019) – Marin (2019-) (SDP)

- Suomella aktiivinen, kehittävä rooli
- Oikeusvaltioperiaatteen korostaminen

6. Orpo 2023 ->

- ulko- ja turvallisuuspolitiikan korostuminen

Suomen EU- politiikka 1995-2022

Yleistä:

- Yhteistyö muiden maiden kanssa – liittoutuminen, erityisesti kumppanuus Saksan kanssa.
- Yhteistyö pienten valtioiden kanssa.
- Pyrkimys taloudelliseen vakauteen, ”säästämiseen”.

Oikeusvaltioperiaate

- yhteisesti noudatettavat säännöt Suomelle tärkeitä.

Perustuslaki vuonna 2000

- Pääministeristä tärkein EU-toimija
- Pääministerin ja hallituksen asema vahvistunut presidentin kustannuksella.
- **Hallituksen EU-ministerivaliokunta vastaa EU-asioiden valmistelusta**
- **Suuri valiokunta eduskunnassa vastaa EU-politiikasta**
- Suomen Brysselin suurlähettiläellä merkittävä rooli asioiden valmistelussa (Coreper)

Suomen komissaarit 1995-

Erkki Liikanen 1995-2004, SDP

- EU:n budjetista ja tarkastustoiminnasta vastaava komissaari (Santerin komissio, 1995-1999)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 1999-2004)

Olli Rehn 2004-2014, KESK

- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2010-2014)
- EU:n laajentumisasioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2004-2010)
- EU:n teollisuudesta ja yritystoiminnasta vastaava komissaari (Prodin komissio, 2004)

Jyrki Katainen 2014-2019, KOK

- EU:n talous- ja raha-asioista vastaava komissaari (Barroson komissio, 2014)
- EU:n työllisyydestä, kasvusta, investoinneista ja kilpailukyvystä vastaava komissaari (Junckerin komissio 2014-2019)

Jutta Urpilainen 2019- 2024, SDP

EU:n kansainvälisistä kumppanuuksista vastaava komissaari (Von der Leyenin komissio, 2014)

Henna Virkkunen, 2024-2029, KOK

EU-asioiden eteneminen Suomessa

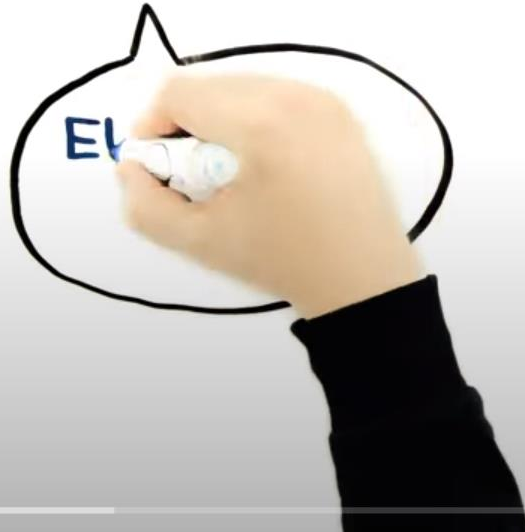
Hallituksen (pääministerin) asema keskeinen

- **Valmistelu = PM koordinoi -> ministeriöt + EU-ministerivaliokunta (lakiesitykset EU-lainsäädäntö)**
- Brysselin Suomen EU-suurlähettiläs + Suomen EU-asioiden komitea: valmistelevat ministerivaliokunnan kokoukset, tärkeä linkki kotimaan ja Brysselin välissä.
- Pääministerin ilmoitukset, tiedonannot
- Presidentti mukana kansainvälisiä sopimuksia käsiteltäessä

Eduskunnan itsenäinen lainsäädäntövalta vähentynyt

- Eduskunta tiiviisti mukana EU-lainsäädännön valmistelussa sekä neuvotteluissa
- Asetukset, direktiivit (2/3 lakiehdotuksista EU-taustaisia)
- **Kaikki valiokunnat käsittelevät EU-asioita** omien painotustensa mukaisesti.
- **Suuri valiokunta:** valiokuntien mietintöjen yhteenveto sekä ministerineuvostossa päätettävien asioiden Suomen neuvottelukannat ja ministerin ”evästyks” sekä kuulemiset.
- Jäsenmaiden parlamenteilla on oma toimisto Brysselissä

EDUSKUNTA OSALLISTUU EU:N PÄÄTÖKSENTEKOON

Katsotaan video: Eduskunta osallistuu EU:n päätöksentekoon.

Vaikuttaminen ministerineuvostossa:

Kontaktit virkamiehiin – valmisteluvaiheessa vaikuttaminen!

Komission ehdotus – ministerineuvoston työryhmät
(jäsenvaltioiden jäsenet ottavat kantaa) (yhteistyö, liitot)

COREPER (suurlähettiläiden valmisteleva toimielin)

Ministerineuvoston kokousta ennen neuvottelukanta
mahdollisimman täsmälliseksi

Vaikuttaminen Euroopan parlamentissa:

---

15 MEP:iä, europuolueet

Yhteistyö, koalitiot

Parlamentissa: täysistunnot, valiokunnat, poliittiset ryhmät

Valiokunnan puheenjohtajuudet haluttuja.

Isojen lakipakettien vetovastuut valiokunnissa haluttuja (=vastuu mietinnön kirjoittamisesta)

Ison poliittisen ryhmän jäsenellä enemmän valtaa

Oma karisma: luottamus, arvovalta, sosiaalinen verkosto